

## LIFE IP HUNGAIrY

„NYOLC MAGYARORSZÁGI RÉGIÓ LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA A LEVEGŐMINŐSÉG JAVÍTÁSÁRA SZOLGÁLÓ TERV  
VÉGREHAJTÁSÁN KERESZTÜL” LIFE17 IPE/HU/000017

A Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. a Földművelésügyi Minisztérium megbízásából az Országos Meteorológiai Szolgálat és 10 településsel együtt egy nyolcéves LIFE környezetvédelmi integrált projektet valósít meg, amelynek időtartama 2019. január 1. – 2026. december 31-ig (8 év). A projekt alapvető célja a települések levegőminőségi terveinek végrehajtásának segítése emissziós adatbázisok fejlesztésével, átfogó szemléletformáló, tájékoztató tevékenységekkel és egy országos szakértői, tanácsadói hálózat felállításával.

### PARTNEREK

1. Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. (vezető partner)
2. Országos Meteorológiai Szolgálat
3. Flemish Institute for Technological Research
4. Országos civil szervezetek
5. Települési önkormányzatok és szolgáltató vállalatok (Békéscsaba, Budapest, Debrecen, Eger, Kaposvár, Karcag, Miskolc, Pécs, Szolnok és Tatabánya)

### AKCIÓK

#### 1. TÉRINFORMATIKAI EMISSZIÓS ADATBÁZIS ÉS TRANSPORTMODELL

Az akció célja, az hogy az önkormányzat és a település lakossága jobb és érthetőbb információkat kapjon a levegőminőségről, továbbá az adatok segítsék az önkormányzat szakértőit a különböző intézkedések hatásának és a levegőminőség változásainak értékelésében. Az információgyűjtés az alábbi módon valósul meg.

##### Adatszolgáltatás az emissziós adatbázis létrehozásához

A döntés előkészítés szakmai megalapozottságához térinformatikai emissziós adatbázisra van szükség, amely tartalmazza az adott település lokális legfontosabb domborzati, közlekedési, ipari kibocsátási és éghajlati tulajdonságait. Az emissziós adatok felbontásának javításának eredménye nagyban függ a közvetett adatok részletességétől. Minél részletesebb adatok állnak rendelkezésre, annál jobb nagyfelbontású emissziós adatokat kapunk. Ez javítja a levegőminőségi modellek kiindulási emissziós adatainak minőségét is.

##### Elkészült modell alkalmazása döntéselőkészítéshez

Felállításra kerül egy transportmodell, amelynek segítségével olyan nagy felbontású levegőminőség térképek elkészítésére lesz lehetőség, amely megmutatják azokat a gócpontokat, ahol intézkedésekre van szükség. Az OMSZ és a partnerség önkormányzatai számára így elérhetővé válik egy olyan eszköz, amellyel értékelni tudják a helyi emissziócsökkentő intézkedések levegőminőségre gyakorolt hatását. Jelenleg az önkormányzatok nem végeznek ehhez hasonló forgatókönyv elemzéseket. Ez az alkalmazás segíti a pályázatban tervezett akciók és az egyéb levegőminőséget érintő tevékenységek irányítását, képes lesz emissziós szektoronként és komponensenként előre jelezni a levegőminőségi tervekben található intézkedések hatását.

#### 2. LEVEGŐMINŐSÉGI TERVEK FELÜLVIZSGÁLATA

A LIFE IP HUNGAIrY projekt legfontosabb célkitűzése a levegőminőségi tervek felülvizsgálata és aktualizálása. Az Európai Bizottság 2008/50/EK irányelve a környezeti levegő minőségéről és ennek ratifikálása a 306/2010. (XII.23.) Kormányrendelet előírja a helyi levegőminőségi tervek fejlesztését.

A projekt megvalósítási ideje alatt a levegőminőségi tervek felülvizsgálatát két évente el kell végezni. A levegőminőség jelentős javulása csak úgy érhető el, ha a levegőminőségi tervek fejlesztése részletes felülvizsgálatokon alapul, amelyek feltárják a fő kibocsátókat, a problémákat és a kihívásokat. A folyamatos, visszajelzést adó monitorozást a térinformatikai emissziós adatbázis és a modell fejlesztése biztosítja.

### 3. AZ INFORMÁCIÓHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉST SEGÍTENDŐ ÖKO-MENEDZSER HÁLÓZAT FELÁLLÍTÁSA

Levegőminőség-védelmi tanácsadó ökomenedzser hálózat kerül kialakításra. A hálózatot alkotó szakértők összekötőként működnek, segítik az önkormányzat, a lakosság és a többi érdekelt fél közötti információcserét, koordinálják a helyi levegőminőségi tervek végrehajtását, felülvizsgálatát, és erősítik a környezetvédelem tudatosítását. Az ökomenedzserek felhívják lakosság figyelmét a levegőminőség romlásából adódó, a teljes társadalmat érintő problémákra, de megoldást is kínálnak. Formálják a lakosság gondolkodásmódját és környezetbarátabb életmódra ösztönözik. Részt vesznek a helyi tudatosítási terv elkészítésében és végrehajtásában, a lakosság számára energiahatékonysági útmutatót készítenek és segítenek kedvező hitelek keresésében az energiahatékonyságot célzó beruházásokhoz.

A kommunikációs és szakmai ismeretek mellett a nemzeti és nemzetközi projektek lebonyolításához szükséges pénzügyi és jogi eszközök is rendelkezésükre állnak. Aktívan részt vesznek az emissziós források adatbázis fejlesztésében és a regionális transzport modell üzemeltetésében, a mobilitási tervek kidolgozásában, és tanácsadói tevékenységet folytatnak a légszennyezés megelőzése, a környezetvédelem, a pénzügyek és a jogi szabályozás témakörében a helyi közigazgatási szervek és a lakosság részére.

### 4. SZEMLELETFORMÁLÁS ÉS INFORMÁCIÓÁTADÁS

A szemléletformálás hatékony kialakítása és megismertetése érdekében központi egységes szakmai tartalom létrehozására kerül sor. A projektben résztvevő önkormányzatok e központi tudásanyagból készíthetik el a saját környezetvédelmi tudatosítási tervüket, településükre specializált szemléletformáló kampányukat, melynek elemeit képezhetik többek között vándorkiállítások, filmek, országos roadshow, bemutató terem, webes applikációk és egyéb mobil alkalmazások.

A kampány elsődleges célja a település levegőminőségét célzó bottom-up intézkedések elterjesztése továbbá a szilárd anyagok megfelelő égetési technológiájának és módszereinek bemutatása; a lakosok ismereteinek bővítése a komposztálásról és az energiagazdálkodásról; a fűtéshez és a zöldhulladék égetéséhez köthető emissziók csökkentése; a lakosok tájékozottságának növelése a nem motorizált közlekedésről, az öko autóvezetésről, az e-mobilitásról.

### 5. DEBRECEN PILOT AKCIÓJA – VÉDERDŐ KIALAKÍTÁSA

Debrecen környéke zónacsoport Levegőminőségi Terve problémák között emeli ki azt, hogy Debrecen város nyugati részén nincs erdő, ami miatt jelentős a mezőgazdasági eredetű porszennyezés. Ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a lakosság védelme érdekében szennyezéstűrő növényekből védősávot kell kialakítani.

A kísérleti ún. pilot akció során cél olyan kísérleti zöldterületek létrehozása (véderdő) a város nyugati területén, amelyeknek telepítése elsődlegesen porszűrő funkciót lát el, ezek mellett rekreációs, oktatási-nevelési és szemléletformálási célokat is szolgál. Olyan területek kerülnek kiválasztásra, amelyek a rendezési terv alapján jelenleg is védelmi rendeltetésű erdőzónába, vagy közpark zónába esnek.

A „véderdő” kialakításával párhuzamosan levegőminőségi mérések tervezettek a megelőző és a megvalósult állapotra vonatkozóan. A véderdő környezetre gyakorolt jótékony hatása így mérhetővé válik, ezáltal a lakosság számára is bemutatatható lesz. A lakosság figyelmének felkeltése fontos az oktatási-nevelési célokból adódóan, így az egyik kísérleti területen egy tanösvényt is kialakításra kerül, amely a levegőminőség fontosságát mutatja be.